

BE-A0514_107043_105128_DUT

Inventaris van het archief van de Familie de
Kerchove d'Exaerde, 1426-1859

Het Rijksarchief in België
Archives de l'État en Belgique
Das Staatsarchiv in Belgien
State Archives in Belgium

This finding aid is written in Dutch.

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF:	3
Geschiedenis van archiefvormer en archief.....	4
Archiefvormer.....	4
Naam.....	4
Geschiedenis.....	4
Archief.....	5
BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN	7
I. Algemeenheden.....	7
II. Ambtsstukken.....	8
2 - 6 Medard de Clercq, rekeningen van de stad Gent. 1720-1725.....	8
III. Persoonlijke papieren.....	9
A. Familie de Kerchove d'exaerde.....	9
B. Familie de Naeyer.....	9
C. Familie Hamelynck.....	9
D. Familie Carpentier.....	9
E. Familie de Clercq.....	9
14 - 17 Lievin de Clercq en Anne Veranneman. (1641)-1724.....	9
F. Familie van der Burch.....	10
IV. Stukken betreffende de goederen.....	11
50 - 61 Opwijk en omgeving (Appels, Denderbelle, Hamme, Lebbeke, Sint-Gillis- bij-Dendermonde). 1531-1793.....	13
71 - 102 Wieze en omgeving (Denderbelle, Mespelare, Moorsel, Nieuwerkerken en Oudegem). 1561-1859.....	14
V. Stukken zonder aanwijsbaar verband.....	18
104 - 108 Documenten zonder duidelijk verband. 1614-1810 en s.d.....	18

Beschrijving van het archief:

Naam archiefblok:

Familie de Kerchove d'Exaerde

Periode:

1426-1859

Archiefbloknummer:

BE-A0514.16G

Omvang:

- Laatste bestanddeelnummer: 108.00
- Omvang geïndexariseerd: 3.58 m

Archiefbewaarplaats:

Rijksarchief te Gent

Archiefvormers:

Stadsbestuur van Gent, Eind 11de eeuw - 1795

Berg van Barmhartigheid van Gent, 1622-1930

de Kerchove d'Exaerde (familie), 16de - 19de eeuw

de Naeyer (familie), 18de eeuw

de Clercq (familie), 17de - 18de eeuw

van der Burch (familie), 14de - 18de eeuw

Leenhof van Baalberg, 13de eeuw - 1795

Leenhof van Vlasberge, 13de eeuw - 1795

Leenhof van Rossem, 13de eeuw - 1795

Leenhof van Wieze, 13de eeuw - 1795

Heren van Wieze, 12de eeuw - 1795

Dorpsbestuur van Wieze ['parochie'], 12de eeuw - 1795

Geschiedenis van archiefvormer en archief

ARCHIEFVORMER

NAAM

Familie de Kerchove d'Exaerde

GESCHIEDENIS

Deze archieven komen enerzijds voort van de familie de Naeyer door Elisa Marie de Naeyer, grootmoeder langs vaders zijde van wijlen Marcel de Kerchove d'Exaerde, anderzijds van de familie de Clercq de Wissocq door Virginie de Clercq de Wissocq, grootmoeder langs moeders zijde van de genoemde Marcel de Kerchove d'Exaerde. Nochtans schijnen sommige documenten, namelijk die betreffende goederen uit de streek van Clabecq, tot geen enkele van deze families te behoren.

In de archieven van de familie de Naeyer, die verwant was aan de Hamelyncks en de Carpentiers, signaleren we een handboek uit de 18de eeuw waarin Guillaume de Naeyer, pastoor van Beveren daarna van Oosteeklo, de lijst van zijn boeken, van zijn zilverwerk en meubels alsmede de inkomsten van de pastorijen noteerde.

De familie de Clercq is van Duinkerken (Nederland). Lievin de Clercq werd tot de adelstand verheven in 1641. Zijn zoon Ignace bekwam in 1959 de titel van burggraaf van Wissocq, die aan de afstammelingen van zijn broer Lievin overging. Deze werd in talrijke processen betrokken, hetzij tegen de schuldenaars van de renten die hij in Vlaanderen en Noord-Frankrijk verwierf, hetzij tegen zijn zoon Gaston, erfgenaam en zoon van Anna Veranneman. Zelfs zijn sterfhuis gaf aanleiding tot geschillen: zijn zoon Medard verzaakte aan zijn erfdeel en stelde zich aan het hoofd der schuldeisers om de schenkingen te betwisten die Lievin aan zijn dochter, Marie Gabrielle de Clercq, vrouw Blondel, bij wie hij dikwijls verbleef, zou gedaan hebben.

Zijn oudste zoon, Lievin-Philibert de Clercq, verwierf door zijn huwelijk met Jeanne-Marie van der Burch de titel van heer van Sousbergh, Oudaan, enz. en talrijke goederen in Holland. Deze gingen eerst over aan hun oudste zoon Philibert Belizaire de Clercq, die stierf zonder nakomelingen, daarna aan hun dochter Tecla Victoire, vrouw van Arnold Pieters, daarna achtereenvolgens aan hun kleinzonen Eugene-François en Sebastiaan-François de Clercq, kinderen van Medard de Clercq, tesorier van Gent. Hetzelfde gebeurde met de belangrijkste heerlijkheden Wieze, Rossem, Vlasbergen en Baelberch.

De heerlijkheid Wieze, in de 17de eeuw gekocht door de Clercq de Yedeghem, strekte zich uit over Wieze, Mespelare, Denderbelle, Moorsel, Nieuwerkerken en Oudegem. Voor die heerlijkheid bezitten we een mooie reeks registers: leenboeken, cijnsboeken, meting- en landboeken en een reeks denombrementen, daterend uit de 16de-19de eeuw. Op het grondgebied van Wieze was er daarenboven een heerlijkheid, Wieze-Kapittel geheten, toebehorend aan het Kapittel van Onze-Lieve-Vrouw van Dendermonde,

---

hetgeen aanleiding gaf tot verschillende processen betreffende de rechtspraak, het bestuur of zelfs de voorrang in de kerk van Wieze. In de gemeente Denderbelle waren daarbij nog twee lenen, Baelberch en Rossem genoemd, dit laatste vooral belangrijk te Opwijk en Lebbeke. Dezelfde ontvanger bestuurdde ze, samen met de lenen van Hamme en Vlaetsbergen te Sint-Gillis-bij-Dendermonde. Een reeks leenboeken zijn bewaard gaan van de 16de tot de 18de eeuw. Deze lenen gingen van de Verannemans over aan de Clercq.

ARCHIEF

In 1948 schonk de heer Baron Rotsart de Hertaing de Kerchove d'Exaerde, neef en aangenomen zoon van baron Marcel de Kerchove d'Exaerde, aan het Rijksarchief te Gent, de archieven die werden bewaard op het kasteel van Wieze.

De archieven van de familie de Kerchove d'Exaerde dateren van de 15de tot de 19de eeuw, en werden overgebracht in één kanton, één rol en 39 portefeuilles. Het groot aantal bezegelde oorkonden wettigt hun inventarisering onder de rubriek 'Algemeenheden' gesteld aan het hoofd van deze inventaris. Een fiche met de analyse vervangt ze in de onderscheiden nummers. De ambtspapieren voor kwijting bewaard door Medard de Clercq, tesorier der stad Gent, werden eveneens afzonderlijk geplaatst.

De andere stukken werden ofwel gerangschikt onder de rubriek: 'Persoonlijke Papieren' (doop-, huwelijks- en overlijdensakten, huwelijksovereenkomsten, testamenten, staten van goed, verdelingen, familieboeken, processen, briefwisseling, rekeningen, kwijtschriften en nota's) volgens de families, daarna volgens de personen, gerangschikt in het kader der generaties. Ofwel onder de rubriek: 'Stukken betreffende de goederen', in alfabetische volgorde volgens de gemeenten waar die goederen gelegen waren. Voor de belangrijkste gemeenten werd nog eens onderverdeeld. Enige documenten die in geen verband schijnen te staan met het fonds werden in aanhangsel geplaatst.

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

1	I. ALGEMEENHEDEN Oorkonden. 1550-1575.	1 doos
---	---	--------

II. AMBTSSTUKKEN

*2 - 6 MEDARD DE CLERCQUE, REKENINGEN VAN DE STAD GENT.
1720-1725.*

2	Eerste deel.	1 register
3	Tweede deel.	1 register
4	Derde deel.	1 register
5	Vierde deel.	1 register
6	Vijfde deel.	1 register

III. PERSOONLIJKE PAPIEREN

A. FAMILIE DE KERCHOVE D'EXAERDE

7 Eugene Marie Ghislain de Kerchove d'Exaerde en Irma de Kerchove d'Ousselghem. 1832-1837. 1 bundel

B. FAMILIE DE NAEYER

8 Guillaume de Naeyer. 1721-1776. 1 bundel

9 Jacques Ignace de Naeyer en Jeanne Bonne, en later Anna Catherina Verhaeghe. 1794. 1 bundel

10 Jacques de Naeyer en Isabella Coleta Carpentier. 1780. 1 akte

C. FAMILIE HAMELYNCK

11 Jean Hamelynck en Cornelia van Baveghem, en later Jacqueline Fierlyncx. 1692. 1 akte

D. FAMILIE CARPENTIER

12 François Louis Carpentier en Marie Catherine van de Castele. 1785. 1 akte

E. FAMILIE DE CLERCQUE

13 Ignace de Clercque. 1687. 1 akte

14 14 - 17 LIEVIN DE CLERCQUE EN ANNE VERANNEMAN. (1641)-1724. (1641)-1645. 1 bundel

15 1648-1685. 1 bundel

16 1685-1695. 1 bundel

- 17 1695-1724. 1 bundel
- 18 Eugene de Clercq en Marie Jeanne van den Broucke. 1674-1681. 1 bundel
- 19 Lievin Philibert de Clercq en Jeanne Marie van den Burch. 1669-1720. 1 bundel
- 20 Philibert Belizaire de Clercq. 1722. 1 akte
- 21 Tecla Victoire de Clercq en Arnold Jozef Pieters. 1711-1728. 1 katern
- 22 Eugene François de Clercq. 1782. 1 akte
- 23 Sebastiaan François Hyacinthe de Clercq. 18de eeuw. 1 akte
- 24 *F. FAMILIE VAN DER BURCH*
Jeanne Marie van der Burch. 1648-1670. 1 bundel

-
- IV. STUKKEN BETREFFENDE DE GOEDEREN
- 25 Amsterdam (Noord-Holland), schuldbekentenis voor de schepenen van Amsterdam. 1565. 1 akte
- 26 Balegem, constitutie van een rente. ca. 1617. 1 akte
- 27 Bovekerke, proces van Adolphe Veranneman weduwnaar van Anne van Royen tegen Nicolas Inghels betreffende goederen gelegen te Bovekerke, (1546)-1617. Proces van Lievin de Clercq tegen Jacques Walle betreffende de verpachting van een hofstede te Bovekerke, 1668-1675. Losse stukken, 1618-1681. (1546)-1681. 3 bundels
- 28 Braine l'Alleud, verkoopakte van een huis en constitutie van een rente. 1546-1628. 1 bundel
- 29 Brugge, akte van erfenis en onterfenis van de verkoop van een leen, genaamd 'Ten Torre', door Charles Joseph de Polinchove aan Pieter François Carpentier, schepenen van Brugge, gelegen binnen de parochie van Sint-Pieters-op-den-Dijck (Lapscheure), 1757. Recepis van het denombrement van dit leen door P.F. Carpentier, 1757. Constitutie van een rente bezet op een huis te Brugge, 1791. Akte van pandschap van het leen 'Ten Torre', 1792. 1757, 1791-1792. 4 katernen
- 30 Clabecq, akten gepasseerd voor het leenhof van Clabecq en betreffen in hoofdzaak constituties van renten en verkoop van huizen en gronden. 1536-1775. 1 bundel
- 31 Coudekerque, akten betreffende de verkoop van goederen gelegen te Coudekerque. 1613-1664. 1 bundel
- 32 Douwai en omgeving, een pachtovereenkomst en twee verkoopakten. 1748-1798.
- 33 Ekee, twee akten betreffende de verkoop van gronden. 1675-1681. 2 stukken
- 34 Evin (Pas de Calais). S.d.
- 35 Gent, vooral verkoopakten van huizen o.a. van de abdij ter Duinen, 1579-19de eeuw. Stukken betreffende de Berg van Barmhartigheid

-
- te Gent, 1631-1739. 1579-19de eeuw. 1 bundel
- 36 Ghyvelde, verkoopakte en brief. 1627-1682. 2 stukken
- 37 Grembergen, uittreksel uit het register van wettelijke passeringen betreffende het in engagement nemen van Grembergen door Jaspas Anthoine d'Aubermont 'van den rede van oorloghe'. 1631.
- 38 Groot-Sinten, vidimus van koopakte. 1567. 1 stuk
- 39 Haut-Ittre, rentebrieven. 1618-1740. 1 bundel
- 40 Hennuyères, rentebrief. 1759. 1 stuk
- 41 Ketelambacht, pachtbrief van een stuk land. 1538. 1 stuk
- 42 Kennemerland en West-Friesland, constitutie van een rente door Philip II ten voordele van Elisabeth van Schagen, weduwe van Willem, heer van Schagen, en andere inwoners, bezet op de koninklijke domeinen. 1560-1575. 1 bundel
- 43 Klerken, pachtbrief van een stuk land. 1643. 1 stuk
- 44 Leffinge, pachtbrief. 1557. 1 stuk
- 45 Lembeek, rentebrieven, een koopakte en een boedelscheiding. 1522-1751. 1 bundel
- 46 Loon, proces van Lievin de Clercq, later van zijn erfgenamen tegen Pierre Bacqui voor Pieter Bollengier betreffende een goed gelegen te Loon, 1683-1704. Kwitanties afgeleverd aan de Clercq, afrekeningen en nota's, 1685-1700. 1683-1704. 2 bundels
- 47 Mannekensvere, rentebrieven, 1546-1701. Recepis van het denombrement van een leen gelegen te Mannekensvere en gehouden door Cornles Heems van Carel Anthoine van Waudripont, heer van Baveghem en zijn leenhof te Slyppe, 1687. 1546-1701. 2 bundels

-
- 48 Moerzeke, figuratieve kaart van vijf partijen land gelegen te Moerzeke en toebehorend aan de heer van Wieze. 1776. 1 kaart
- 49 Oostkerke. 1548. 1 akte
- 50 *50 - 61 OPWIJK EN OMGEVING (APPELS, DENDERBELLE, HAMME, LEBBEKE, SINT-GILLIS-BIJ-DENDERMONDE). 1531-1793.*
Denombrement van de leenrollen van Baelberch binnen Denderbelle. 1531. 1 klein register
- 51 Leenrol van Vlasberghe. 1597-1644. 1 klein register
- 52 Heerlijke leenrollen van Rossem (Vlasberghe en Baelbergh). 1611-1721. 1 register met volledige tafel
- 53 Uittreksel uit een leenrol en cijnsboek van de heerlijkheid van Hamme. 1643-1721. 1 akte
- 54 Leenrol van Vlasbergen binnen Sint-Gillis-bij-Dendermonde. 1662-1766. 1 klein register met uittreksel leenrol
- 55 Leenrol van Philibert de Clercq van zijn lenen in Opwijk, Lebbeke en Denderbelle. 1694. 1 register
- 56 Leenrol van Rossem binnen Denderbelle. 1710-1784. 1 klein register
- 57 Leenrol genaamd Rossem binnen Opwijk, Lebbeke en Denderbelle. 1721-1784. 1 register
- 58 Uittreksel uit de leenrollen Vlasbergen en Baelberghe. 1722. 1 katern
- 59 Uittreksel uit de leenrol genaamd Rossem met kaarten. 1774. 1 katern
- 60 Denombrementen van lenen gehouden van de leenhoven van

-
- Rossem, Vlasbergen en Baelberch, 1426-1793. Denombrementen, recepissen van denombrementen, kwijtschriften van relieven van lenen afhankelijk van het leenhof van Dendermonde, 1609-1789. 1426-1793. 2 bundels
- 61 Diverse stukken waaronder een rekening van de ontvanger van de parochie en heerlijkheid Hamme (1710-1729). Een ander van de ontvanger van de parochies Opwijk, Lebbeke en Denderbelle (1729). 1608-1790. 1 bundel
- 62 Schoorl, beslissing van schout en schepenen nopens een geschil betreffende een binnensloot. 1662. 1 stuk
- 63 Sint-Joris, koopakte van een stuk grond. 1585. 1 akte
- 64 Sint-Pieter-Kapelle, rentebrieven en verkoopakte. 1543-1637. 1 bundel
- 65 Sint-Kathelijne onder Stene, koopakten en rentebrieven. 1526-1677. 1 bundel
- 66 Tubize, koopakten en rentebrieven. 1628-1700. 1 bundel
- 67 Uitkerke, koopakte van grond. 1447-1614. 1 akte
- 68 Waasmunster, proces tussen Lievin de Clercq en Max. Alex. Laureyns betreffende goederen gelegen te Waasmunster. 1659-1679. 1 bundel
- 69 Waregem, rentebrieven. 1628-1776. 1 bundel
- 70 Werken, pachtbrieven. 1608-1664. 1 bundel
- 71 *71 - 102 WIEZE EN OMGEVING (DENDERBELLE, MESPELARE, MOORSEL, NIEUWERKERKEN EN OUDEGEM). 1561-1859.*
Leenboek van de heerlijkheid van Wieze. 1561-1574. 1 perkamenten register

-
72	Heerlijk renteboek van Wieze vernieuwd in 1600. 1600.	1 register
73	Leen- en renteboek van Wieze vernieuwd in 1603. 1603-1644.	1 register
74	Leen- en cijnsboek van Wieze. 1639-1778.	1 register
75	Idem vernieuwd in 1639. 1639.	1 register
76	Idem vernieuwd in 1722 (met tafel). 1722-1793.	1 register
77	Heerlijk renteboek van Wieze. 1788.	1 register
78	Leenboek van Wieze (met kaarten en tafels). 1790.	1 register
79	Rentebok van Wieze (met tafels en kaarten), Denderbelle. 1791.	1 register
80	Lijst der eigenaars van de lenen gehouden van het leenhof van Wieze. 16de-18de eeuw.	
81	Naamtafel van het cijnsboek van Wieze. 1642-1790.	1 register
82	Index van cijnsrenten. (1783).	1 register
83	Naamtafel van het cijnsboek. 1790.	
84	Index van cijnsrenten van Mespelare, Vlasbergen en Baelberch. eind 18de eeuw.	
85	Landboek van de parochie van Wieze. 1662.	1 register
86	Resume van het landboek van 1662 met tabellen. Ca. 1790.	1 register
87	Landboek van Wieze. 1787.	1 register
88	Uittreksel uit het handboek van de pachters van Wieze. 1717-1722.	

-
89	Handboek van Wieze. 1761-1792.	1 register
90	Handboek van de goederen gelegen in Wieze, Denderbelle, Gijzegem, Appels, Grimberge en Moerzeke. 1822-1837.	1 register
91	Handboek van de goederen gelegen in Wieze, Denderbelle, Gijzegem, Appels, Grimberge en Moerzeke. 1835-1859.	1 register
92	Goederen gehouden van de parochie van Wieze. 1750-1760.	1 register
93	Denombrementen en leenverheffen gedaan door de baron van Wieze. 1639-1788.	1 bundel
94	Denombrementen en leenheffen gedaan voor het leenhof van Wieze. 1637-1795.	1 bundel
95	Denombrementen en leenheffen gedaan voor het leenhof van Wieze. 1637-1795.	1 bundel
96	Eigendomstitels. 1617-1789.	1 bundel
97	Rekeningen. 1794-1796.	1 bundel
98	Proces tussen Frans van Weerde en Charles graaf van Watou betreffende de verkoop van de heerlijkheid van Wieze, 1762. Proces van Philibert de Clerque heer van Wieze tegen Antoon Temmerman officier van de magistraat van Wieze- Kapittel waarvan heer van het Kapittel van Dendermonde, betreffende hun justitie te Wieze, 1679-1682. 1679-1682, 1762.	2 bundels
99	Vervolg van vorig proces. 1682-1683.	1 bundel
100	Vervolg van vorig proces, 1682-1683. Proces van Philibert de Clercq, heer van Wieze tegen Egide Staes, pastoor van Wieze, voor de handhaving van zijn rechten, 1680-1684. 1680-1684.	2 bundels

-
- 101   Proces van Josse Schepens, baljuw van Wieze samen met de heer van Wieze, tegen de pastoor Egidius Staes, betreffende de prerogatieven van de heer bij de benoeming van de armenmeesters, 1688-1691. Proces van Josse Baeckman tegen het kapittel van Dendermonde betreffende goederen gelegen te Wieze, 1689-1694. 1688-1694.
2 bundels
- 102   Proces van Philibert de Clercq tegen Jean Antoine Hendricx, meier van Wieze-Kapittel, betreffende voorrang in de kerk van Wieze, 1696-1698. Schatting door de burgemeester en schepenen van Wieze van de goederen wijlen Philibert de Clercq gelegen binnen Wieze, 1719-1721. Briefwisseling, 1773-1779. Proces van Sebastiaan Fr. H. de Clercq tegen Josse de Blicck en consoorten betreffende een leen gelegen binnen Denderbelle, 1790-1793. Kaarten gekopieerd uit het landboek van Wieze, 1794-1795. Quoteboek van Wieze, 1795-1796. Register van de woningen op Wieze-Aalst, 18de eeuw. Diverse stukken en nota's. 1696-1796.
1 pak
- 103   Wormhoudt, koopakten en rentebrieven. 1571-1680.
1 bundel

V. STUKKEN ZONDER AANWIJSBAAR VERBAND

*104 - 108 DOCUMENTEN ZONDER DUIDELIJK VERBAND. 1614-1810
EN S.D.*

- 104 Grootboek van de debiteurs en crediteurs (handel in wijn, bier, koren en zalm). 1614-1623.
- 105 Dagboek van werklieden. 1807-1810.
- 106 Een vidimus van een rentebrief en een fragment van een brief aan N. Verhaeghe. 1698-19de eeuw.
- Grote wandkaart van de gemeente en heerlijkheid van Wieze. 18de eeuw.
- 108 Gedenkpenning en diverse diploma's van de familie d'Exaerde. S.d.
5 rollen